

A Győri Törvényszék a Balogh, Bihary, B. Szabó, Jean, Zalavári és Társai Ügyvédi Iroda (1036 Budapest, Bécsi út 52.) által képviselt GM-PRO Mérnöki Tanácsadó és Szolgáltató Kft. (Székhelye: 2600 Vác, Bajcsy-Zsilinszky u. 4. Képv.: Molnár Péter ügyvezető) felperesnek – a dr. Kósa Mónika Szidónia kamarai jogtanácsos által képviselt Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal (2800 Tatabánya, Bárdos László u. 2.) alperes ellen, környezetvédelmi engedély ügyében indított közigazgatási perben – mely perbe a dr. Kiss N. Csaba ügyvéd (1172 Budapest, Teréz u. 7.) által képviselt Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Egyesület (1085 Budapest, Üllői út 18. I/9/A.) I. r. érdekelt és a Dr. Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda (9700 Szombathely, Szily J. u. 9., Képv.: dr. Fodor Tímea ügyvéd) által képviselt Nemzeti Ökológiai és Természetvédelmi Egyesület (6500 Baja, Bajnok u. 16/B.) II. r. érdekelt az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében perbelépett – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

Ítéletet:

A bíróság az alperes KE-06/KTO-04259-2/2020. számú határozatát megsemmisíti.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 190.500,- (százkilencvenezer-ötszáz) forint perköltséget.

A bíróság megállapítja, hogy a feljegyzett 30.000,- (harmincezer) forint kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A bíróság a keresetlevél, alperes védirata, a felek nyilatkozatai és a közigazgatási iratok alapján a következő tényállást állapította meg:

- [1] Felperes a meghatalmazottja, a Kék Ózon Környezetvédelmi Kft. útján 2019. december 10. napján Pilismarót településen, "Pilismarót homok-kavics" kutatási területen 122 ha 2211 m² területű bányatelken homok és homokos kavics kitermelése céljából - vízi szállításra alapozva - külszíni bánya létesítésének környezeti hatásvizsgálati eljárásra vonatkozó kérelmet terjesztett elő a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatalánál. A kérelem vizsgálata alapján a hatóság megállapította, hogy a felperes által tervezett környezethasználatához a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Khvr.) I. számú mellékletének 10. a) pontja (egyéb bányászat 25 ha területnagyságtól külszíni

103.K.701.506/2020/26.

bányászat esetében) szerint környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása szükséges, ezért 2019. december 11. napján a közigazgatási eljárást megindította és az eljárás megindításáról értesítette az érintett civil szervezeteket. Az érintett civil szervezetek közül a Nemzeti Ökológiai és Természetvédelmi Egyesület jelentkezett be az eljárásba ügyfélként, mely kérelem alapján a hatóság az egyesület ügyféli jogállását elismerte. A hatóság az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. § (1) bekezdésének megfelelően a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III.30.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 28. § (3) bekezdése és 5. számú mellékletének II. fejezete alapján megállapította, hogy az eljárásába szakhatóságot kell bevonni a tényállás tisztázása érdekében. A hatóság a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 91/C. § (2) bekezdés c) pontjában és a Khvr. 9. §-ában foglaltaknak megfelelően 2020. február 3. napjára közmeghallgatást hirdetett meg, melyen az érintett nyilvánosság nem képviseltette magát.

[2] A kérelem és mellékleteinek a Khvr. 7. §-ában, továbbá a 6. és 7. számú mellékletében foglaltak szerinti vizsgálatát követően a hatóság a következő környezeti igénybevételeket állapította meg a tevékenység környezeti hatásaival összefüggésben: hulladékgazdálkodás, kármentesítés és földtani közeg védelme, levegőtisztaság-védelem, környezeti zaj- és rezgésvédelem, természet- és tájvédelem. Az előzőekben felsorolt környezeti hatásvizsgálatok, illetve a szakhatósági állásfoglalások alapján a hatóság a 2020. február 25. napján kelt, KE-06/KTO/00156-7/2020. számú határozatával a felperes részére környezetvédelmi engedélyt adott a Pilismarót településen, "Pilismarót homok-kavics" kutatási területen tervezett külszíni bányászati tevékenységre. A hivatkozott határozat 2020. március 27. napján véglegessé vált.

[3] 2020. augusztus 7. napján a környezetvédelmi engedélyt megadó határozattal kapcsolatban az alpereshez lakossági panaszbejelentés kivizsgálásának kérése tárgyú beadvány érkezett. A panaszbejelentés alapján alperes a környezetvédelmi engedélyt megadó határozat utólagos vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy a határozat jogszabálysértő és a 2020. augusztus 11. napján kelt, KE-06/KTO-04259-2/2020. számú határozatával a KE-06/KTO/00156-7/2020. számú határozatot hivatalból visszavonta, egyúttal a felperes Pilismarót településen, "Pilismarót homok-kavics" kutatási területen tervezett külszíni bányászati tevékenységre vonatkozó környezetvédelmi engedély kiadása iránti kérelmét elutasította. A határozatának indokolásában alperes a Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontjára, az 5. § (2) bekezdés c) pontjának cb) alpontjára és a Khvr. 6. § (1) bekezdésére hivatkozással megállapította, hogy az engedélyt megadó határozat jogszabálysértő módon nem vette figyelembe teljeskörűen több szakkérdés vizsgálatának eredményét. Alperesi hatóság megállapította továbbá, hogy az engedélyt megadó határozat Pilismarót község jegyzőjének 982/2020. számon kiadott tájékoztatását, valamint a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal kormány megbízotti kabinet állami főépítésének KE/8/5-1/2000. számú feljegyzésében foglalt megállapításokat csak az indokolásában rögzítette. A Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelően a környezetvédelmi engedély feltételei között a rendelkező részben kellett volna előírni, hogy a kizáró okot a létesítési, építési engedély kiadására jogosult hatóság döntéséig meg kell szüntetni. A jegyző ugyanis arról tájékoztatta a hatóságot, hogy a megjelölt helyszínre tervezett homok- és homokos kavicsbánya nyitása nincs összhangban a Pilismarót községben érvényben lévő, 1/2004.(II.23.) Ökt. rendelettel elfogadott, többször módosított szabályozási tervében és helyi építési szabályzatában rögzített előírásokkal. A főépítész pedig hivatkozott számú feljegyzésében tájékoztatásul közölte, hogy a készülő, új megyei

103.K.701.506/2020/26.

területrendezési terv véleményezése éppen folyamatban van. A véleményezésre bocsátott anyagban ábrázolt ásványi nyersanyagvagyon magában foglalja a tervezett bánya területét is. A tényleges engedélyezést megelőzően elfogadásra kell hogy kerüljön a megyei területrendezési terv (vagy a hatályosba kell beilleszteni a bányatelket, területrendezési hatósági eljárás lefolytatásával, mivel abban még nem szerepel), illetve a helyi településrendezési eszközöket is módosítani szükséges.

- [4] Alperes határozatának indokolásában hivatkozott továbbá a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Esztergomi Járási Hivatal Földhivatali Osztálya által a termőföld mennyiségi védelmének követelményei tekintetében lefolytatott szakkérdés vizsgálatáról készült, 10.129/2/2019. számú feljegyzésére, mely szerint a tervezett beruházás átlagnál jobb minőségű termőföldet is érint, ezért azok más célú hasznosítása nem javasolt.
- [5] Alperes a határozat indokolásában rögzítette továbbá, hogy a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály a KE-06-/EP/2208-2/2019. számú feljegyzésében a kulturális örökségvédelmi szakkérdés vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy a vizsgált terület a közhiteles hatósági nyilvántartás adatai szerint két ismert, nyilvántartott régészeti lelőhelyet érint: 2517 ("Pilismarót-Felső-Szélesek"), valamint 2518 ("Pilismarót-Emerenciások I."). Amennyiben a bányatevékenység kiterjesztése a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7. § 20. pontja szerint nagyberuházásnak minősül, úgy az engedélyezési folyamat megkezdéséig előzetes régészeti dokumentáció készítése szükséges.
- [6] Alperes az előzőekre tekintettel megállapította, hogy a Khvr. 6. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a KE-06/KTO/00156-7/2020. számú határozat jogszabálysértő módon nem vette figyelembe teljeskörűen a fenti szakkérdés vizsgálatok eredményét. Ez alapján az Ákr. 3. §-a értelmében a hatóság hivatalból eljárást indított és az Ákr. 120. § (1) és (2) bekezdéseire, a Kvt. 91/D. § (2) bekezdésére, valamint az Ákr. 104. § (1) pontjára, illetve a (3) bekezdés a) pontjára hivatkozással az eljárás megindítása után 8 napon belül érdemi döntést hozott és megállapította, hogy nem állnak fenn a visszavonó döntés meghozatalának az Ákr. 120. § (1) és (2) bekezdése szerinti kizáró okai. Mindezek alapján alperes – az előző jogszabályi rendelkezésekre és az Ákr. 80. § (1) bekezdésére figyelemmel – a környezetvédelmi engedélyt megadó határozat visszavonásáról döntött és egyúttal a felperes környezetvédelmi engedély kiadása iránti kérelmét elutasította.
- [7] Az alperesi határozattal szemben előterjesztett keresetében felperes a határozat hatályon kívül helyezését vagy megsemmisítését kérte. Felperes keresetlevelében jogszabálysértésként jelölte meg alperes részéről az Ákr. 120. § (1) és (2) bekezdéseit, a Khvr. 10. § (4) bekezdésének a) pontját, 5. § (2) bek. c) pontját, a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 15/B. §-át, a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7. § 20. pontját, továbbá a Kvt. 91/D. § (2) bekezdését.
- [8] Felperes a keresettel támadott határozat indokolásában a környezetvédelmi engedély visszavonásának elsődleges okaként megjelölt Pilismarót község jegyzőjének 98-2/2020. számú állásfoglalása vonatkozásában előadta, hogy a jegyző állásfoglalása szerint a helyi építési szabályzat nincs összhangban a tervezett bányászati tevékenységgel, ugyanakkor az alperes határozata nem tartalmazza az állásfoglalás azon részét, mely szerint a jegyző arról is nyilatkozik, hogy Pilismarót község önkormányzat képviselő-testülete a 16/2019.(II.26.) sz. határozatában a településrendezési eszközöknek a tervezett kotrási tevékenységet lehetővé

103.K.701.506/2020/26.

tevő módosítása mellett döntött. Eszerint tehát a rendezési terv módosítási folyamata megkezdődött, így felperes tevékenysége vonatkozásában nem képezhet akadályt a Hész, hiszen az önkormányzat már döntött a módosításról. Felperes álláspontja szerint tehát a hatóság a környezetvédelmi engedély kiadásakor helyesen értékelte a jegyző véleményét, és tévedett az engedély visszavonásakor, hiszen a teljes állásfoglalást tekintve nem beszélhetünk kizárási ok fennállásáról, mivel a jegyző hozzájárult az engedély kiadásához, így arra visszavonás indokaként nem lehet hivatkozni.

- [9] Az alperes által szintén hivatkozott állami főépítész KE/8/5-1/2020. számú állásfoglalásával kapcsolatban felperes előadta, hogy a visszavonó határozat az állásfoglalás azon részét idézi, melyben az állami főépítész kifejti, hogy a megyei rendezési terv módosítására fog sor kerülni. Ugyanakkor a keresettel támadott határozatból az nem derül ki, hogy az egész szakhatósági állásfoglalást tekintve a főépítész megállapítja, hogy a vizsgálat a hatáskörébe nem tartozik, így a szakhatósági eljárást megszünteti. Ez pedig azt jelenti, hogy mivel a főépítésznek nincs hatásköre az ügyben, így az általa tett nyilatkozat tájékoztató része – ami egyébként összhangban van a jegyző állásfoglalásával – nem lehet az engedély visszavonásának indoka. Mindezeket túl alperes maga is megállapítja határozatának 4. oldalán, hogy a Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontja értelmében a környezetvédelmi engedély feltételei között kerülhet előírásra, hogy a HÉSZ-nek való megfelelést az építési engedély kiadására jogosult döntésig meg kell szüntetni. Ezt támasztja alá a Khvr. 5. § (2) bekezdés c) pont ca) alpontjának rendelkezése is. Alperes ehhez kapcsolódóan megállapította, hogy az engedély a fenti megállapításokat csak az indokolásában rögzítette, holott a rendelkező részben, az engedély feltételei között kellett volna előírni, hogy a kizáró okot a létesítési, építési engedély kiadására jogosult hatóság döntésig meg kell szüntetni. Felperes álláspontja szerint az alperes által előadott ezen indokok alapján azonban legfeljebb a környezetvédelmi engedélyt megállapító határozat módosításának, illetve kiegészítésének lett volna helye annyiban, hogy a rendelkező részt kiegészítik és az engedélyes figyelmét felhívják arra, hogy a HÉSZ-nek való megfelelést az építési engedély kiadására jogosult hatóság döntésig meg kell szüntetni. Mivel pedig az engedély indokolás részében ez a figyelmeztetés előírásra is került, így azzal az engedélyes tisztában volt. Felperes szerint tehát önmagában az, hogy az alperes ezen előírásokat nem a rendelkező részben, hanem a határozat indokolásában rögzítette, nem minősíthető olyan súlyú jogsértésnek, ami indokolná az engedély visszavonását. Felperes pedig határozatában semmilyen indokát nem adta annak, hogy az Ákr. 120. § (1) bekezdésében biztosított módosítási lehetőség helyett miért az engedély visszavonása mellett döntött.

- [10] Alperes a visszavonó határozatának indokolásában hivatkozott a Földhivatali Osztály 10.129/22019. számú szakhatósági állásfoglalásának megállapításaira, mely szerint a tervezett beruházás átlagnál jobb minőségű termőföldet is érint, ezért azok más célú hasznosítása nem javasolt. Felperes előadása szerint azonban a földhivatal szakhatósági állásfoglalásában kitér arra is, hogy a termőföld igénybevétele előtt minden esetben meg kell keresni az ingatlanügyi hatóságot és a termőföld időleges, illetve végleges más célú hasznosítására vonatkozó engedélyt kell kérni. Felhívja a figyelmet a szakhatóság arra is, hogy más célú hasznosítási engedély csak az átlagosnál gyengébb minőségű termőföldek esetében adható ki, ezeket azonban az egyedi földvédelmi eljárásban vizsgálja. Mindez felperes álláspontja szerint azt jelenti, hogy az ingatlanügyi hatóság arra hívja fel az engedélyes figyelmét, hogy amikor az építés megkezdéséhez szükséges termőföld-igénybevételi engedélyeket beszerzi, akkor figyelnie kell erre. Csak olyan helyen deponálhat, ami nem érint átlagosnál jobb minőségű termőföldet. Mivel a dokumentációból még nem állapítható meg, hogy mely területek lesznek

103.K.701.506/2020/26.

véglegesen, melyek időlegesen hasznosítva, így ezt az ingatlanügyi hatóság majd csak az egyedi ügyekben tudja elbírálni. Erre utal a szakhatósági állásfoglalás végén tett felhívás is, mely szerint a más célú hasznosítási engedélyeket az építés előtt be kell szereznie az engedélyesnek. Az engedély a konkrét tevékenység, azaz jelen esetben a bányászati tevékenység végzésére nem jogosította fel a felperest, ahhoz külön engedély szükséges, amelyre a környezetvédelmi engedély is rámutatott. A termőföld tényleges igénybevétele pedig magával a konkrét tevékenységgel történik, amelyhez szükséges egy megelőző hatósági aktus, nevezetesen az érintett termőföldek más célú hasznosításának engedélyeztetése. Ezen eljárás keretében az eljáró hatóság tudja elbírálni, hogy engedélyezhető-e az érintett termőföld más célú hasznosítása vagy sem. A szakhatóságnak az engedély rendelkező részében szereplő előírásai szerint a tervezett tevékenység átlagnál jobb minőségű földet is érint, azaz nem kizárólag ilyet érint. Ebből pedig arra a következtetésre lehet jutni, hogy a tervezett tevékenység egyéb ingatlanokat is érint, melyekre a korlátozó előírások nem vonatkoznak. A szakhatósági állásfoglalás (2) bekezdése pedig kitér arra is, hogy a jelen állásfoglalás az egyedi földvédelmi eljárások megindítása és az engedélyek beszerzése alól nem mentesít. Ez a felperes szerint azt jelenti, hogy a földhivatal a környezetvédelmi engedély kiadását támogató, hozzájáruló állásfoglalást adott ki.

- [11] A visszavonó határozat indokolásában alperes kifejtette, hogy a kulturális örökségvédelmi szakhatósági állásfoglalásban tett nyilatkozat szerint a tervezett tevékenység nagyberuházásnak minősül, így az engedélyezési folyamat megkezdéséig előzetes régészeti dokumentációt kell hozzá készíteni, tekintettel arra, hogy két ismert, nyilvántartott régészeti lelőhelyet is érint a bányászati tevékenység. Ugyanakkor a felperes szerint a szakhatósági állásfoglalás egyértelműen megfogalmazza, hogy a fentiek betartása esetén a tervezett tevékenység engedélyezése örökségvédelmi szempontból nem kifogásolható.
- [12] Az előzőek alapján tehát felperes szerint a környezetvédelmi engedély kiadásához mindkét esetben hozzájáruló szakhatósági állásfoglalások kiadására került sor, így azok nem alapozhatják meg az engedély visszavonását. A szakhatóság írhat elő feltételeket, tehet javaslatokat, de azt is maga dönti el, hogy a hozzájárulása megengedő-e vagy elutasító. Így felperes álláspontja szerint nem az eljáró hatóság dolga mérlegelni, hogy a szakhatóság állásfoglalása elutasító-e, mivel az annak tartalmából egyértelműen kitűnik. A felperes szerint alperes a hatáskörén túlterjeszkedett, amikor a szakhatósági állásfoglalásokat azok hozzájáruló volta ellenére negatívan értelmezte és ennek teret engedve a már véglegessé vált engedély visszavonásáról döntött. Felperes az Ákr. 55. § (1) bekezdésére, illetve az ahhoz fűzött kommentárra hivatkozással hangsúlyozta, hogy amennyiben a szakhatóság a részére a kijelölő rendelkezésben meghatározott szakkérdés, szakhatósági hatáskör keretei között marad állásfoglalása kialakítása során, az eljáró hatóság az állásfoglalás indokait, a szakhatósági eljárás lefolytatásának jogszerűségét nem vizsgálhatja, nem bírálhatja felül. A hatóságnak a szakhatósági szakkérdésben sem kötelezettsége, sem lehetősége nincsen a szakhatóság állásfoglalásától eltérni. Ha pedig a szakhatóság megkeresése jogszabály alapján lehetséges, de nem kötelező, de a hatóság a szakhatóságot megkereste, akkor az állásfoglalását utóbb nem mellőzheti. A szakhatósági állásfoglalás tehát köti a hatóságot, azzal ellentétes döntést nem hozhat. Felperes álláspontja szerint tehát a hatósági döntés sérti az Ákr. 55. § (1) bekezdésében foglaltakat.
- [13] A felperes ezen túlmenően megjegyezte, hogy amennyiben előzetes régészeti dokumentációt már a környezetvédelmi engedélyezési eljárást megelőzően is kell készíteni, ez a hiányosság hiánypótlás útján orvosolható, így véleménye szerint ez sem alapozza meg az engedély

103.K.701.506/2020/26.

visszavonását, az előírás az engedély módosításával is pótolható lenne, illetve lett volna. Felperes álláspontja szerint tehát az engedély kiadásakor egyetlen környezeti elem vonatkozásában sem merült fel kizáró ok és a szakhatóságok is megadták hozzájárulásokat, így a környezeti hatásvizsgálat során a természetes és az épített környezet minden elemére kiterjedt a hatóság eljárása, az ügy egyedi sajátosságainak figyelembevételével, tehát a környezetvédelmi engedély kiadásával a hatóság nem sértette meg a Khvr. 6. § (1) bekezdésének rendelkezéseit. Ezen túlmenően az engedély mind a földvédelmi hatóság, mind pedig az örökségvédelmi hatóság előírásait tartalmazza, mégpedig a rendelkező részben, így a hatóság az egyes szakhatósági véleményeket figyelembe vette és azokat az engedély részévé tette. Felperes álláspontjának alátámasztására hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Kfv. 37.774/2009/5. számú környezetvédelmi engedélyezési ügyben hozott ítéletére, továbbá a Bács-Kiskun Megyei Bíróság K.20.199/2011/5. számú szintén környezetvédelmi ügyben hozott ítéletére, továbbá a Székesfehérvári Törvényszék K.22.204/2011/9. számú ügyben hozott döntésére.

- [14] Felperes sérelmezte továbbá, hogy a 2020. augusztus 7. napján érkezett észrevétel alapján alperes 2020. augusztus 11. napján, azaz mindössze 1 munkanap alatt döntést tudott hozni a korábban 77 nap alatt elbírált kérelem és az ez alapján megadott engedély jogszabálysértő voltának vonatkozásában, illetve az engedély visszavonásáról tudott rendelkezni. A felperes életszerűtlennek tartja, hogy egy alapos, minden szükséges szakkérdésekre kiterjedő eljárásról és ennek eredményeként kiadott és véglegessé vált engedélyről egy munkanap alatt el lehessen dönten, hogy az jogszabálysértő. Alperes a felperesi társaságot az eljárás hivatalból történő megindításáról azért nem tájékoztatta, mert álláspontja szerint fennállt az Ákr. 104. § (3) bekezdésében foglalt feltétel. Az Ákr. kommentárja szerint a 104. § (3) pontja a Ket.-ben is ismert ún. "egyszerű megítélésű ügy" esetkörét szabályozza. Felperes határozott álláspontja, hogy a jelen per tárgyát képező határozat meghozatala nem tekinthető egyszerű megítélésű ügynek, különös tekintettel arra, hogy a hatóság ugyanazon, korábban 77 nap alatt elbírált körülmények és tények alapján hozta meg a határozatot, melyeket most egy munkanap alatt a korábbival ellentétes módon értékelt. Felperes álláspontja szerint az Ákr. VII. fejezete nem tartalmaz továbbá olyan előírást, hogy alperes a hivatalból indított eljárásban nem adhatott volna ki hiánypótlást a társaság felé annak érdekében, hogy a tényállást tisztázza. Alperes azonban hiánypótlás kiadása nélkül, egy munkanapon belül döntött az ügyben.
- [15] Felperes a határozat visszavonása körében hivatkozott az Ákr. 120. §-ához fűzött kommentárra, mely szerint az alapdöntés jogszerűségét nem érintik az utóbb bekezdett körülmények. E feltétel elvi magyarázata, hogy a jogbiztonság követelménye olyan garanciális követelmény, amely valóban csak kivételesen és akkor szorulhat háttérbe, ha igazolhatóan jogszabálysértő volt az alapdöntés. Jogi normának nem minősülő szabályozásra hivatkozás nem lehet a visszavonás/módosítás alapja, csak jogszabálysértő határozat vonható vissza. A jogszabálysértés megállapítására pedig csak akkor kerülhet sor, ha az alaphatározat, azaz a visszavonandó döntés nem felelt meg a meghozatalakor irányadó tényállásnak és a jogvita eldöntésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek. Felperes álláspontja szerint jelen ügyben az alperes nem támasztotta alá azt, hogy a visszavont döntés jogszabálysértő lett volna és nem felelt volna meg a meghozatalakor irányadó tényállásnak. Felperes szerint az alperes indokai nem elégségesek ahhoz, hogy ilyen súlyú döntést megalapozzanak. A környezetvédelmi engedély anyagi és eljárásjogi szempontból is megfelelt a jogszabályi követelményeknek, valamint az irányadó tényállásnak, így az azt visszavonó határozat jogszabálysértő.

103.K.701.506/2020/26.

- [16] Felperes hivatkozása szerint az Ákr. 120. § (1) bekezdésében foglaltakat csak megfelelő indokoltság esetén alkalmazhatja a hatóság, hiszen az Ákr. 120. § (2) bekezdése védi a jóhiszeműen szerzett jogokat, melyek egy engedély vonatkozásában különösen relevánsak az engedélyes szempontjából. Alperes hivatkozott ugyan a Kvt. 91/D. § (2) bekezdésében foglaltakra, a felperes szerint vélhetően azon okból, hogy megindokolja, hogy miért nem kell alkalmazni az Ákr. 120. § (2) bekezdésében foglaltakat. A Kvt. 91/D. § (2) bekezdése szerint a határozat hivatalból a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok sérelmével is módosítható vagy visszavonható, illetve a szakhatóság az eljárás hatóságánál a kiadott határozat módosítását vagy visszavonását kezdeményezheti, ha a közérdek érvényre juttatása érdekében azt környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási, illetve közegészségügyi vagy talajvédelmi szempontok szükségessé teszik. Ilyen közérdeket azonban alperes határozatában nem jelölt meg, így a határozat felperes szerint e tekintetben is jogszabálysértő. Felperes megjegyezte továbbá, hogy a bányászati tevékenység a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény alapján közérdekű célnak minősül. Az engedély alapján pedig felperes jogosult a környezethasználatra, így a jogszerű eljárás keretében kiadott engedély alapján jóhiszeműen szerzett jogot. Mindezek alapján felperes úgy véli, hogy alperes határozata sérti az Ákr. 120. § (2) bekezdésének rendelkezéseit is, valamint az Ákr. 2. §-ában megfogalmazott jogszerűség elvét, mint eljárási követelményt. Ehhez kapcsolódóan alperes hivatkozott Magyarország Alaptörvényének B cikkére, mely szerint Magyarország független, demokratikus jogállam. Ehhez kapcsolódóan az Alaptörvény kommentárja rögzíti, hogy a jogállamiság fogalmától elválaszthatatlanok az eljárási garanciák, hiszen azok eleve a jogállamiság, illetve a jogbiztonság elvéből fakadnak. Csak az eljárási normák betartásával működik alkotmányosan a jogszolgáltatás. Felperes utalt továbbá az Alkotmánybíróság 11/1992.(III.05.) AB határozatában foglaltakra, melyben az Alkotmánybíróság a jogbiztonságot is értelmezte. Eszerint a jogbiztonság az államtól és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előre láthatóak legyenek. A közigazgatási jog szempontjából a jogállamiság elve azt jelenti, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon, szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket. Az egyedi döntésekkel összefüggésben a lezárt jogviszonyok stabilitásához fűződő fontos érdek érvényesülését jelenti, mely jelen ügy vonatkozásában szintén elvárás a hatóságokkal szemben.
- [17] Alperes védiratában elsődlegesen felperes keresetlevelének visszautasítását kérte a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 48. § (1) bekezdés c) pontja alapján, mely szerint a bíróság a keresetlevelet visszautasítja, ha nem a jogszabályban erre feljogosított személy indítja. Alperes ehhez kapcsolódóan hivatkozott a Kp. 17. § (1) pontjában foglaltakra, mely a per megindítására jogosult személyi kört határozza meg, továbbá a 2/2011.(V.09.) KMK véleményben foglaltakra. Alperes álláspontja szerint ugyanis a felperes a közvetlen jogi érdekét nem valószínűsítette, tényszerűen nem támasztotta alá, a felperes a tényszerűen kinyilatkoztatott, környezetvédelmi engedély jogosultjakénti minőségére alapított keresetösségi joga alperes álláspontja szerint nem áll fenn, tekintettel arra, hogy a gazdasági érdek a bírói gyakorlat alapján közvetlen jogos érdeknek nem minősíthető (EBH.2004.1100.). Ebből következően alperes álláspontja szerint felperesnek nincsen keresetösségi joga tárgyi ügyben.
- [18] Alperes másodlagosan felperes keresetének elutasítását kérte. Az érdemi védiratában előadottak szerint a jegyző, az örökségvédelmi és termőföldvédelmi szakhatóság által kiadott

103.K.701.506/2020/26.

vélemények nem szakhatósági állásfoglalások, mivel azok a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III.30.) Kormányrendelet 28. § (1) bekezdése és 5. számú mellékletének I. fejezete alapján meghatározott szakkérdések vizsgálata során keletkezett vélemények. Az Ákr. 62. § (4) bekezdése értelmében pedig a hatóság szabadon választja meg a bizonyítás módját és a rendelkezésre álló bizonyítékokat szabad meggyőződése szerint értékeli. Mindezek alapján tehát Pilismarót község jegyzőjének megkeresésre adott válasza, valamint az örökségvédelmi és termőföldvédelmi szakkérdés- vélemények értékelését követően a hatóság jogszerűen döntött az engedély visszavonásáról és a kérelem elutasításáról. Mivel pedig a határozat visszavonása tárgyában indult eljárás során megkeresés, szakhatósági állásfoglalás, illetve szakkérdés vonatkozásában vélemény beszerzése nem szükséges, így az eljáró hatóság az eljárás megindításától számított nyolc napon belül döntést hozott. A benyújtott észrevétel kapcsán a hatóság az engedélyezési eljárást megvizsgálta és jogszabálysértést észlelve az engedély visszavonásáról és a kérelem elutasításáról rendelkezett. Alperes a visszavonó és a kérelmet elutasító döntését a Legfelsőbb Bíróság Kfv.37.165/2011/4. számú ítéletére alapította, mely ügy tényállása hasonló volt jelen ügghöz. A jegyző állásfoglalásával kapcsolatban rögzítette az alperes, hogy az nem vitás, hogy a helyi építési szabályzat módosítása folyamatban van, azonban mindig a hatályban lévő rendelkezéseket kell alkalmazni és az engedélyezni kért tevékenység a helyi építési szabályzatban foglalt rendelkezésekkel ellentétes. Alperes határozata visszavonásának indokaként a szakhatósági állásfoglalások nem megengedő voltát jelölte meg. Ezen szakhatóságok pedig egyrészt a földvédelmi szakhatóság, másrészt Pilismarót község jegyzője. Alperes szerint a szakhatósági álláspont jogszerűségét, illetve ezen szakhatósági állásfoglaláson alapuló alperesi döntés jogszerűségét nem cáfolja az, hogy a települési önkormányzatnak lehetősége van a HÉSZ módosítására. Másrészt az alperesi hatóság az állásfoglalás indokait, a szakhatósági eljárás lefolytatásának jogszerűségét nem vizsgálhatja, nem bírálhatja felül, a szakhatósági állásfoglalásokhoz a környezetvédelmi hatóság kötve van (Legfelsőbb Bíróság Kfv.II. 37.272/2008/4., Kf.VI.38.094/2000/5., Kúria Kfv.II. 37.207/2016/6., Kfv.II. 37.594/2016/7. számú döntései).

- [19] Az alperes a 2021. április 9. napján előterjesztett beadványában az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésére, valamint az Alaptörvény 30. cikkének (1) bekezdésére, továbbá az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajb.) 1. § (2) bekezdés b) pontjára, valamint 33. § (3) bekezdésére hivatkozással indítványozta, hogy a bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 20. § (4) bekezdése alapján értesítse az alapvető jogok biztosát az érdekeltkénti perbelépés lehetőségéről.
- [20] Felperes az alperes védíratra előterjesztett észrevételében hangsúlyozta, hogy továbbra sem állapítható meg a jelen per tárgyát képező határozatból, sem pedig a védíratból, hogy az alperes milyen többletinformációhoz jutott a 2020. augusztus 7-i észrevételből, azaz mely információ nem állt rendelkezésére az alapeljárás során, mely információt nem bírált volna el, és mely információ a környezetvédelmi engedély korábbi kiadásához képest a határozat visszavonását és felperes kérelmének elutasítását eredményezte.
- [21] A keresetösségi joga kapcsán felperes hangsúlyozta, hogy a perindítás és a keresetösségi jog egymástól elkülöníthető fogalmak. A BH2013.169. számú jogeset alapján egyértelműen megállapítható, hogy a környezetvédelmi határozat jogszerűségét az is jogosult vitatni, akire a határozat konkrét rendelkezést nem tartalmaz, akkor tehát hogyan vitathatná a

103.K.701.506/2020/26.

környezetvédelmi engedély jogosultja a rá vonatkozó határozat visszavonásának jogszerűségét. Az ügyfelet eljárásjogi szempontból is megilleti annak érvényesítése, hogy a reá vonatkozó jogokról jogszerű eljárás alapján döntsének. A BH2020.208. számú jogeset is rámutat arra, hogy a keresetösségi jog lényege abban rejlik, hogy a fél és a per tárgya között anyagi jogi kapcsolat van-e, vagyis arra, hogy a felperest megilleti-e és éppen a felperest illeti meg a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben. Felperes szerint jelen ügyben leginkább a környezetvédelmi engedély jogosultja vitathatja az engedély visszavonásának jogszerűségét, mivel ez a jog elsősorban az engedélyest illeti meg, hiszen az engedélyhez és az annak alapját képező beruházás megvalósításához fűződő jogait és jogos érdekeit sérti az engedély visszavonása.

[22] Az alperesi döntés jogszerűtlensége körében felperes azon alperesi védiratban előadott álláspontra, mely szerint nem szakhatósági állásfoglalások, hanem szakkérdésben való más hatósági megkeresése alapján került sor az engedély visszavonására, a felperes előadta, hogy szakkérdés tekintetében megengedő nyilatkozatot tettek a hatóságok, azaz a véglegessé vált engedély újbóli mérlegelése és átértelmezése súlyosan sérti az ügyfél tisztességes eljáráshoz való jogát és ellentétes a jobbiztonság követelményével. Az Ákr. 62. §-ához fűzött kommentár külön is kiemeli, hogy mennyire fontos, hogy a tényállásnak megalapozottnak kell lennie. A szabad bizonyítás arra is lehetőséget ad továbbá, hogy az ügyfél ne legyen eszköztelen a hatósággal szemben. Ez a tisztességes ügyintézéshez való jog elvárt alkotmányos eleme is. Felperes álláspontja szerint a szabad mérlegelési lehetőség az eljárás során illeti meg a hatóságot és nem a döntés meghozatala és véglegessé válása után. Mindez ugyanis sértené a tisztességes eljáráshoz való jogot. Felperes álláspontja szerint alperes pedig nem tudott olyan konkrét jogszabálysértést bemutatni, amely alapján igazolható lenne a jóhiszeműen szerzett jogok figyelmen kívül hagyása. Felperes hivatkozott az Alkotmánybíróság több határozatára, melyek az egyedi döntésekkel összefüggésben a jogviszonyok stabilitásához fűződő fontos érdeket hangsúlyozzák. A közigazgatási eljárási jognak a feladata, hogy a két követelményt, tehát a közigazgatási határozatok törvényességét és a jobbiztonságot összehangolja. Felperes hangsúlyozta továbbá az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is, hivatkozással a Kúria és az Alkotmánybíróság több döntésére, illetve határozatára (6/1999. AB hat., a Kúria Kfv. 35.142./2019/6. sz. döntése, 31/2012.(VI.29.) AB hat., 3024/2019.(II.4.) AB hat.). Felperes szerint a tisztességes eljáráshoz való joga amiatt is sérült, mivel az alperes nem fejtette ki a visszavonó határozatában, hogy milyen környezeti elem súlyos sérelme valósult meg az engedély kiadásával, ami miatt azt vissza kellett vonni. Az alperes az alapeljárásban arra jutott, hogy a tervezett beruházás feltételekkel ugyan, de engedélyezhető. Sem környezetszennyezésre, sem környezetveszélyeztetésre utaló tény nem került megállapításra. A hatóság minden anyagi és eljárásjogi szabályt betartott, ennek figyelembevételével hozta meg a döntését. Ennek során a rendelkezésre álló bizonyítékokat is mérlegelte. Ehhez képest új körülmény a jelen eljárásban nem merült fel, tehát nem hivatkozott olyan tényre az alperesi hatóság, amelyet ne vett volna figyelembe az alapeljárásban.

[23] A Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédelmi Egyesület (a továbbiakban: I. rendű érdekelt) és a Nemzeti Ökológiai és Természetvédelmi Egyesület (a továbbiakban: II. rendű érdekelt) érdekelték kérték a perbelépés engedélyezését az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében, mely kérelmeknek a bíróság helyt adott. Az I.r. és II.r. érdekelték szintén felperes keresetének elutasítását kérték. Az I. rendű érdekelt hangsúlyozta, hogy a környezetvédelmi engedély valóban nem jogosít a tevékenység végzésére, nem hagyható azonban figyelmen kívül, hogy ez az utolsó alkalom, amikor a tervezett tevékenységgel

103.K.701.506/2020/26.

kapcsolatban a környezetvédelmi szempontok érvényesülhetnek. Álláspontja szerint a határozat visszavonása során nem követelmény az, hogy a hatóság újdonságra alapítsa döntését, hiszen a korábban elkövetett jogsértést kell orvosolnia. Az I. rendű érdekelt hivatkozott a Kvtv. 91/D. § (2) bekezdésében foglaltakra, mely szerint a határozat akkor is visszavonható, hogyha a felsorolt környezetvédelmi érdekek, illetve a közérdek sérelme ezt indokolja. Ezen jogszabályi rendelkezés pedig a felperes által hivatkozott Ákr.-hez képest speciális. Ilyen esetben az alperesnek még jogszabálysértést sem kell igazolnia. A jogszabályhely felsorolja azon közérdekeket, amelyre alapítottan a határozat visszavonható, tehát a felperesi érveléssel ellentétben az alperesnek nem kellett egyedi közérdeket vizsgálni és igazolni. A perbeli esetben pedig félmillió tonna/év ásványi nyersanyag kitermelésének engedélyezéséről van szó, tehát környezetvédelmi érdekekre hivatkozva megalapozottan döntött az alperesi hatóság a határozat visszavonásáról. A környezetvédelmi engedély visszavonása azonban az érdekelt szerint nem zárja el a felperest attól, hogy a későbbiekben – a tervei átdolgozását követően – újabb engedélykérelmet nyújtson be. Az I. rendű érdekelt álláspontja szerint elképzelhetetlen a jobb minőségű és az átlagos minőségű termőföld közötti különbségtétel, figyelemmel arra, hogy mozaikszerű kitermelési tevékenység nem elképzelhető. A felperes tevékenységének eredményeként ugyanis egy bányató fog kialakulni, amely nyilvánvalóan a területen lévő összes termőföldet érinteni fogja. Mindezt alátámasztja az érdekelt szerint az is, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal egy határozatban döntött a bányatelek megállapításáról. Az I. rendű érdekelt szerint egy jegyzői nyilatkozat, miszerint létezik egy képviselő-testületi határozat, amelyik előrevetíti egy – a beruházást ma kizáró – rendelet esetleges jövőbeni módosítását, nem szolgálhat arra, hogy a felperes engedélyt kapjon.

[24] A II. rendű érdekelt a perbelépés iránti kérelmében részletesen kifejtette álláspontját azzal kapcsolatban, mely szerint alperesnek a KE-06/KTO/00156-7/2020. számú határozata mely okból kifolyólag volt jogellenes. Egyrészt a Khvr. 5. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontjának hiánya miatt, mely alapján a határozat módosításának lett volna helye, mivel a HÉSZ összhangjára utalástól való függőséget tartalmaznia kell az érdemi döntésnek. Ugyanígy ismert régészeti lelőhelynél a környezeti hatástanulmánnyal együtt kell beterjeszteni az ügyfélnek az előzetes régészeti dokumentációt. Ez pedig a perbeli esetben nem vitatottan hiányzik, azaz a Khvr. 5. § (4) bekezdés c) pont ca) alpontja alapján a környezetvédelmi engedély elutasítási oka fennáll, mivel előre nem adható engedély olyan tevékenységre, amelyet a régészeti hatóság megtagadhat. Bár az ügyféli jogok sérülésével járt az Ákr. 44. §-ában foglalt hiánypótlásra kötelezés hatósági elmulasztása, azonban az érdekelt szerint téves a felperes állítása a régészeti hatóság által nem kifogásolt bányászati tevékenység vonatkozásában. E tekintetben ugyanis az alperesnek nincs mit előírni a határozatában, a kérelmet el kellene utasítani, ha a kérelem nem lenne hiányos.

[25] A II.r. érdekelt szerint az engedély kiadása iránti kérelmet amiatt is el kellett volna utasítani, mivel a bánya átlagosnál jobb minőségű termőföldet is érint, ezért azok más célú hasznosítása nem javasolt. Ezen szakkérdés pedig a közérdek és a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 66/A. §-ával a 13. § (2) bekezdésének a jogszabályi tilalmába ütközését jelenti. Az érdekelt szerint a környezeti hatástanulmányhoz előre ki kellett volna zárni a jó minőségű földterületek használatát. A II. rendű érdekelt szerint a felperes állításával ellentétben egyértelműen megállapítható a bányászattal érintett terület, ugyanis a bányászati hatóság a teljes területre ad bányászati engedélyt (szakhatósági kikötés nélkül). Ehhez kapcsolódóan a felperes hivatkozott egy korábbi esetre, mely elháríthatatlan természeti károkat okozott. Az érdekelt a HÉSZ kapcsán a

103.K.701.506/2020/26.

tárgyi ügyben 2020. július 16-án tartott lakossági fórum alapján megállapította, hogy a felperes 2020. május 27-én megkapta a bányatelek engedélyt. Az alperes azonban a közmeghallgatásra nem hívta meg az érdekeltet, mellyel szintén több jogszabályt megsértett, továbbá a hatóságnak a helyben érintett lakosság véleményét is ki kellene kérni, továbbá egyeztetnie kellene a település főépítészével vagy a polgármesterével is. Miután az érdekelt nem tudta korábban beszerezni a lakossági véleményeket, ezért a bányászat kapcsán is csak most tudott hatékony észrevételt tenni. Álláspontja szerint azonban a környezetvédelmi engedély megadására irányuló kérelmet el kell utasítani, ha a tervezett tevékenység gyakorlása akadályozná Magyarország nemzetközi szerződésben vállalt környezet- vagy természetvédelmi kötelezettségeinek teljesítését (az érdekelt ehhez kapcsolódóan az Aarhusi Egyezményben foglaltakra hivatkozott). Mindezeket túl az érdekelt szerint a bíróságnak figyelembe kell venni a tényállásnál az előzőekben említett lakossági fórumon tett nyilatkozatokat is, melyek közül az érdekelt külön is kiemelt néhányat, köztük a volt polgármester azon nyilatkozatát, mely szerint az engedéllyel érintett területen galvániszap került lerakásra, mely veszélyezteti a Duna vizes élőhelyét. Ezt pedig a környezeti hatásvizsgálat egyáltalán nem tartalmazta, ezért annak kiegészítése szükséges. A termőföld és a Duna védelme, továbbá a régészeti dokumentáció hiánya és a II. rendű érdekelt ügyféli jogának kizárása a közmeghallgatásból olyan fennálló közérdek megsértése az előzőekben részletezett és az alperes által is előadott jogszabálysértések mellett, amely miatt legalább a kérelem hiánypótlásának lett volna helye az alaphatározat visszavonásával együtt, természetesen e HÉSZ módosítás előírását leszámítva. Ezekre tekintettel a II. rendű érdekelt szerint a felperesnek egy teljesen új kérelmet kellett volna előterjesztenie és egy új, bővített tartalmú környezeti hatástanulmányra lenne szükség. Az érdekelt álláspontja szerint a felperesnek a lakossággal történő újabb és érdemi egyeztetést követően új kérelmet kell beadnia és ekkor a Pilismaróti Önkormányzattal szorosán együttműködve a jelenlegi hatásterületnél kisebb bányaterületre kellene csak számára engedélyt adni, ha abban érvényesülnek a község tervezett turisztikai fejlesztései.

- [26] Az I-II.r. alperesi érdekelték által előadottak vonatkozásában felperes hangsúlyozta, hogy az alperes által kiadott engedély nem jogosít bányászati tevékenység végzésére és különösen nem jogosít termőföld igénybevételére. Ezen tevékenységekhez minden esetben külön eljárásokat kell lefolytatni. A felperes hangsúlyozta továbbá ismételten, hogy a szakhatóságok egyike sem tiltotta meg a felperes által végezni kívánt tevékenységet, egyik szakhatóság sem tett olyan megállapítást, mely szerint a tevékenységhez nem járul hozzá. A felperes ismételten hivatkozott a Khvr. 5. § c) pontjának cb) alpontjában foglaltakra, valamint a Kvt. 91/D. § (2) bekezdésében foglaltakra, melynek alkalmazása esetén a közérdeket minden esetben meg kell határozni.
- [27] A veszélyhelyzet során érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedések újbóli bevezetéséről szóló 112/2021. (III.6.) Korm. rendelet 36. § (7) bekezdésében foglaltak alapján a bíróság 2021. március 8. után tárgyaláson kívül járt el, és a (7) bekezdésben foglaltak szerint az ítéletet tárgyaláson kívül hozta meg.

Felperes keresete a következők szerint **alapos**.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Khvr.) 5. § (2) bekezdés c) pontjának cb) alpontja szerint a környezetvédelmi hatóság a határozatában amennyiben az előzetes vizsgálat során a tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel, ha a tervezett tevékenység a

103.K.701.506/2020/26.

településrendezési eszközökkel nincs összhangban, azonban az összhang legkésőbb a tervezett tevékenységhez szükséges létesítési, építési engedély iránti kérelem előterjesztéséig megteremthető, ezt a lehetőséget rögzíti, és előírja, hogy a kizáró okot a létesítési, építési engedély kiadására jogosult hatóság döntéséig meg kell szüntetni.

A Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontja értelmében a környezetvédelmi engedély megadásáról szóló határozatban az engedély feltételei között elő kell írni azokat az intézkedéseket, amelyek a jelentős kedvezőtlen környezeti hatások elkerülésére, megelőzésére vagy csökkentésére, és - ha lehetséges - kiegyenlítésére vonatkoznak, továbbá szükség szerint az 5. § (2) bekezdés c) pont cb) alpontjában foglaltakat.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 104. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hatóság az illetékességi területén hivatalból megindítja az eljárást, ha az eljárás megindítására okot adó körülmény jut a tudomására. A (3) bekezdés értelmében a hivatalbóli eljárás az első eljárási cselekmény elvégzésének napján kezdődik, megindításáról az ismert ügyfelet a hatóság értesíti. Az a) pont szerint az értesítés csak akkor mellőzhető, ha az eljárás megindítása után a hatóság nyolc napon belül dönt, vagy az eljárást megszünteti.

Az Ákr. 55. § (1) bekezdése értelmében törvény vagy a szakhatóságok kijelöléséről szóló kormányrendelet közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság számára előírhatja, hogy az ott meghatározott szakkérdésben és határidőben más hatóság (a továbbiakban: szakhatóság) kötelező állásfoglalását kell beszereznie.

A (2) bekezdés szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a szakhatóságra a hatóságra, a szakhatóság állásfoglalására a döntésre vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell. Az ügyintézési határidőre vonatkozó rendelkezéseket csak az előzetes szakhatósági állásfoglalás esetén kell alkalmazni.

A (4) bekezdésben foglaltak alapján a szakhatóság döntése az eljárást befejező döntés elleni jogorvoslat keretében támadható meg.

Az Ákr. 62. § (4) bekezdésében foglaltak szerint a hatóság szabadon választja meg a bizonyítás módját, és a rendelkezésre álló bizonyítékokat szabad meggyőződése szerint értékeli.

Az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a döntés tartalmazza az eljáró hatóság, az ügyfelek és az ügy azonosításához szükséges minden adatot a zártan kezelt és védett adatok kivételével, a rendelkező részt - a hatóság döntésével, a szakhatóság állásfoglalásával, a jogorvoslat igénybevételével kapcsolatos tájékoztatással és a felmerült eljárási költséggel -, továbbá a megismerhetetlenné tett zártan kezelt és védett adatokkal együtt megállapított tényállásra, a bizonyítékokra, a szakhatósági állásfoglalás indoklására, a mérlegelés és a döntés indokaira, valamint az azt megalapozó jogszabályhelyek megjelölésére is kiterjedő indokolást.

Az Ákr. 120. § (1) bekezdése szerint, ha a hatóság megállapítja, hogy a másodfokú hatóság, a felügyeleti szerv vagy a közigazgatási bíróság által el nem bírált döntése jogszabályt sért, a döntését annak közlésétől - a közigazgatási szabályszegések szankciójáról szóló 2017. évi CXXV. törvény 5/A. §-ába ütköző esetben a büntetőügyben hozott határozat közlésétől - számított egy éven belül, legfeljebb egy ízben módosítja vagy visszavonja. A (2) bekezdésben foglaltak szerint pedig törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a döntést

103.K.701.506/2020/26.

a hatósági igazolványba és bizonyítványba felvett téves bejegyzés kivételével nem lehet módosítani vagy visszavonni, ha az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sértene.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Tfv.) 15/B. §-a szerint:

(1) A cél-kitermelőhely és anyagnyerő hely létesítéséhez és a külfejtéses bányászati tevékenység végzéséhez (a továbbiakban együtt: cél-kitermelőhely és anyagnyerő hely) szükséges termőföld más célú hasznosításának engedélyezése esetén a 9-13. §-ban foglaltakat ezen alcímben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A cél-kitermelőhely létesítéséhez szükséges termőföld végleges más célú hasznosításának engedélyezése iránti kérelmet a külön törvény szerinti építető, az építetővel szerződéses jogviszonyban álló vállalkozó, és a bányavállalkozó (ezen alcímben a továbbiakban együtt: jogosult) nyújthat be. A kérelemnek - a 12. § (1) bekezdésben foglaltakon túl - tartalmaznia kell a tevékenység megszüntetését követően a terület helyreállításának, természeti környezetbe való visszahelyezésének tervezett módját.

(3) Cél-kitermelőhely létesítése céljából kizárólag átlagosnál gyengébb minőségű termőföld végleges más célú hasznosítása engedélyezhető.

(4) A (3) bekezdésben foglalt feltétel fennállása esetén sem engedélyezhető a termőföld végleges más célú hasznosítása cél-kitermelőhely létesítése céljára, ha a kérelemmel érintett település külterületén lévő földrészletek összterületének 25 %-át meghaladja az ilyen célból már igénybevetett és az ilyen célra felhasználni engedélyezett, de még igénybe nem vett termőföldek együttes területe.

(5) Ha a végleges más célú hasznosítással érintett területet a jogosult a cél-kitermelőhely megszüntetése esetére irányadó szabályok alapján kiadott jogerős határozat előírásainak megfelelően úgy állítja helyre, hogy ennek eredményeként a végleges más célú hasznosítással érintett terület egésze vagy annak egy része e törvény szerinti újrahasznosítása valósul meg, a jogosult köteles az újrahasznosítást az ingatlanügyi hatóságnak bejelenteni.

(6) Az újrahasznosítás bejelentése esetén az eljárásra a 6/A. § (1)-(3) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni azzal, hogy a 6/A. § (3) bekezdése szerinti fölvédelmi bírság kiszabásának nincs helye.

(7) Az újrahasznosítás elfogadásáról szóló határozat alapján, annak jogerőre emelkedését követő 60 napon belül, a jogosult kérheti az újrahasznosított területre az 1. melléklet 1. pontja alapján kiszámított földvédelmi járulék 50%-ának megfelelő pénzösszeg megfizetését, feltéve, hogy a jogosult a célkitermelőhely létesítéséhez szükséges megelőző földvédelmi eljárásban a végleges más célú hasznosításért megállapított földvédelmi járulékot maradéktalanul megfizette. A határidő elmulasztása jogvesztő, annak elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye. A kérelmet ahhoz az ingatlanügyi hatósághoz kell benyújtani, amely az újrahasznosítás elfogadásáról szóló határozatot hozta. A kérelemben meg kell jelölni azt a számlaszámot és az azt vezető pénzügyi megnevezését, ahova átutalással a kérelmező az összeg megfizetését kéri.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7. § 20. pontja szerint e törvény alkalmazásában:

20. Nagyberuházás: az alábbi, földmunkával járó beavatkozás, fejlesztés, beruházás:

a) a bruttó 500 millió forintos értékhatárt meghaladó teljes bekerülési költségű beruházás,

b)

c) a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. által kezelt beruházás,

d) a védmű-, töltés- és a 2500 hektár alapterületet meghaladó árapasztó- vagy árapasztó tározó-építés, vagy

103.K.701.506/2020/26.

e) azon közérdekű célú beruházás, amelynek megvalósítása érdekében a kisajátításról szóló törvény szerint kisajátítást végeztek.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 66/A. § (1) bekezdése értelmében a környezethasználattal járó tevékenység engedélyezésére irányuló hatósági eljárásban a környezetvédelmi szempontok érvényesülését szakhatósági közreműködés keretében vagy szakkérdésként kell vizsgálni.

A (2) bekezdésben foglaltak szerint a hatóság a tervezett tevékenység elvégzéséhez nem járulhat hozzá, ha az környezeti elemet veszélyeztetne vagy károsítana.

A Kvt. 66/A. § (3) bekezdése – mely csak 2020. VII. 1-től hatályos – alapján, ha jogszabály közigazgatási hatósági eljárás során környezetvédelmi szakkérdés vizsgálatát írja elő, az eljárást lezáró döntés

a) rendelkező része tartalmazza

aa) a szakkérdés vizsgálatának tényét,

ab) a szakkérdés vizsgálatának eredményét és az annak alapján meghatározott egyedi előírásokat,

b) indokolása tartalmazza a szakkérdés vizsgálata során tett részletes megállapításokat.

A Kvt. 91/D. § (2) bekezdése értelmében a határozat hivatalból a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok sérelmével is módosítható vagy visszavonható, illetve a szakhatóság az eljárás hatóságánál a kiadott határozat módosítását vagy visszavonását kezdeményezheti, ha a közérdek érvényre juttatása érdekében azt környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási, illetve közegészségügyi vagy talajvédelmi szempontok szükségessé teszik.

- [28] A Kp. 85. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között vizsgálja. Eszerint a bíróságnak a jelen perben a felperes kereseti kérelmének keretei között arról kellett döntenie, hogy a jegyző, a földvédelmi hatóság, valamint az örökségvédelmi hatóság állásfoglalására alapítva jogsértően állapította-e meg az alperes, hogy az engedélyről szóló határozat visszavonásának és a kérelem elutasításának van helye.
- [29] Alperes elsődlegesen felperes keresetlevelének visszautasítását kérte a Kp. 48. § (1) bekezdésének c) pontja alapján, mely szerint a bíróság a keresetlevelet visszautasítja, ha a pert nem a jogszabályban erre feljogosított személy indítja. Alperes ehhez kapcsolódóan hivatkozott a Kp. 17. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra, továbbá a 2/2011.(V.09.) KMK véleményben foglaltakra. A Kp.17. § a) pontja szerint a per megindítására jogosult az, akinek jogát vagy jogos érdekét a közigazgatási tevékenység közvetlenül érinti. Alperes álláspontja szerint a felperes a közvetlen jogi érdekét nem valószínűsítette, tényszerűen nem támasztotta alá, a felperes keresetelési joga alperes álláspontja szerint nem áll fenn, tekintettel arra, hogy a gazdasági érdek a bírói gyakorlat alapján közvetlen jogos érdeknek nem minősíthető (EBH.2004.1100.).
- [30] Tekintettel arra, hogy a jelen közigazgatási pert megelőző közigazgatási eljárás a felperes, mint ügyfél kérelmére kiadott környezetvédelmi engedély vonatkozásában hivatalból indított eljárás, mely ezen környezetvédelmi engedély visszavonásával zárult, ezért egyértelmű, hogy felperes ezen utóbbi, hivatalból indított eljárásban is ügyfélnek minősül. Az ügyfél fogalmát az Ákr. 10. § (1) bekezdése akként határozza meg, hogy ügyfél az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak. Az Ákr. ügyfél-fogalmához képest a Kp. 17. § a) pontja a

103.K.701.506/2020/26.

keresetindításra jogosultak körét akként határozza meg, hogy a per megindítására jogosult az, akinek jogát vagy jogos érdekét a közigazgatási tevékenység közvetlenül érint. Mindkét jogszabályhelyben megjelenik tehát az "akinek jogát vagy jogos érdekét" az ügy, azaz a közigazgatási tevékenység "közvetlenül érinti". Az előzőekben foglaltak szerint kizárt tehát, hogy egy olyan személy, akit a megelőző eljárásban ügyféli jogállás illetett meg, ne lenne jogosult az ugyanezen eljárásban hozott döntéssel szemben közigazgatási pert indítani. Ráadásul a perbeli esetben a felperes volt a kérelmező, azaz az alap közigazgatási eljárás az ő környezetvédelmi engedély kiadása iránti kérelme alapján indult. Az engedély megadása révén egyértelműen jogokat szerzett, míg az engedélyt megadó határozat visszavonásával, illetve a kérelem elutasításával a korábbi határozattal szerzett jogait veszítette el. A felperes keresetindítási joga mindezek alapján elvitathatatlan, azaz a keresetlevél visszautasításának a Kp. 48. § (1) bekezdésének c) pontja alapján nem volt helye. Alperes a keresetlevél visszautasításához kapcsolódó jogi okfejtésében hivatkozott a kereshetőségi jog körében vizsgálandó szempontokra is. E tekintetben a bíróság rögzíti, hogy míg a keresetindítási jog hiánya a Kp. 48. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a keresetlevél visszautasításával jár, azaz a pernek ebben az esetben eljárási akadálya van, addig a felperes kereshetőségi joga az ügy érdemére tartozó kérdés, arról a bíróság az ítéletében dönt (a kereshetőségi jog hiánya a Kp. 88. § (1) bekezdés b) pontja alapján a kereset elutasításának oka lehet).

[31] Mivel az alperes által hivatkozott eljárásjogi akadályok nem álltak fenn, ezért a bíróság felperes keresetét érdemben vizsgálta. Alperes a környezetvédelmi engedélyt visszavonó döntésében megállapította, hogy az engedélyt megadó határozat Pilismarót község jegyzőjének 982/2020. számon kiadott tájékoztatását, valamint a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal kormány megbízotti kabinet állami főépítészének KE/8/5-1/2000. számú feljegyzésében foglalt megállapításokat csak az indokolásában rögzítette. A Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelően a környezetvédelmi engedély feltételei között a rendelkező részben kellett volna előírni, hogy a kizáró okot a létesítési, építési engedély kiadására jogosult hatóság döntéséig meg kell szüntetni. A jegyző ugyanis arról tájékoztatta a hatóságot, hogy a megjelölt helyszínre tervezett homok- és homokos kavicsbánya nyitása nincs összhangban a Pilismarót községben érvényben lévő, 1/2004. (II.23.) Ökt. rendelettel elfogadott, többször módosított szabályozási tervében és helyi építési szabályzatában rögzített előírásokkal. A főépítész pedig hivatkozott számú feljegyzésében tájékoztatásul közölte, hogy a készülő, új megyei területrendezési terv véleményezése éppen folyamatban van, mely érinti a tervezett bánya területét is. A tényleges engedélyezést megelőzően el kell fogadni a megyei területrendezési tervet, illetve a helyi településrendezési eszközöket is módosítani szükséges.

[32] A bíróság ehhez kapcsolódóan alaposnak ítélte a felperes azon kereseti hivatkozását, hogy a Khvr. 10. § (4) bekezdésének a) pontja szerint a környezetvédelmi engedély megadásáról szóló határozatban az engedély feltételei között kell előírni – egyebek mellett – az 5. § (2) bekezdés c) pontjának cb) alpontjában foglaltakat. A Khvr. 5. § (2) c) pontjának cb) alpontja pedig lehetővé teszi, hogy a környezetvédelmi hatóság a határozatában, amennyiben az előzetes vizsgálat során a tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel, ha a tervezett tevékenység a településrendezési eszközökkel nincs összhangban, azonban az összhang legkésőbb a tervezett tevékenységhez szükséges létesítési, építési engedély iránti kérelem előterjesztéséig megteremthető, ezt a lehetőséget rögzíti, és előírja, hogy a kizáró okot a létesítési, építési engedély kiadására jogosult hatóság döntéséig meg kell szüntetni. A perbeli esetben pedig Pilismarót község jegyzője az állásfoglalásában azt is rögzítette, hogy az önkormányzat képviselő-testülete a 16/2019.(II.26.) számú határozatában a településrendezési

103.K.701.506/2020/26.

eszközöknek a tervezett kotrási tevékenységet lehetővé tevő módosítása mellett döntött. Az állami főépítész pedig az állásfoglalásában megállapította azt is, hogy a vizsgálat a hatáskörébe nem tartozik, így a szakhatósági eljárást megszüntette. Az előzőek alapján a felperes alappal hivatkozott arra, hogy alperes a környezetvédelmi engedélyt megadó határozatában legfeljebb feltételként írhatta volna elő, hogy a létesítési, építési engedély iránti kérelem előterjesztéséig a településrendezési eszközökkel az összhangot meg kell teremteni, mely folyamat az előzőek szerint már meg is kezdődött. Egyébiránt pedig a visszavont határozat indokolási része ezen kikötéseket tartalmazta, azaz felperes azokat tudomásul vette, magára nézve kötelezőnek fogadta el. Ez alapján a környezetvédelmi engedélyt megadó határozat visszavonásának nem, legfeljebb módosításának lett volna helye.

- [33] Alperes az engedélyt visszavonó döntésében a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Esztergomi Járási Hivatala Földhivatali Főosztályának 10.129/2/2019. számú szakhatósági állásfoglalásának azon megállapítására hivatkozott továbbá, mely szerint a tervezett beruházás átlagnál jobb minőségű termőföldet is érint, ezért azok más célú hasznosítása nem javasolt. Hivatkozott számú feljegyzés azonban azt is tartalmazza, hogy jelen általános földvédelmi szempontokat és szabályokat tartalmazó állásfoglalás – termőföld érintettség esetén – az egyedi földvédelmi eljárások megindítása és engedélyek beszerzése alól nem mentesít. A Tfv. 10. §-a alapján termőföld területek igénybevétele előtt minden esetben meg kell keresni az illetékes ingatlanügyi hatóságot, a termőföld időleges vagy végleges más célú hasznosítására vonatkozó ingatlanügyi hatósági engedélyek beszerzése céljából. A Tfv. 15/B. §-a értelmében pedig bányászati tevékenység létesítése céljából kizárólag átlagosnál gyengébb minőségű termőföld végleges más célú hasznosítása engedélyezhető. Az érintett termőföldek átlaghoz viszonyított minőségét az ingatlanügyi hatóság egyedi földvédelmi eljárás keretében vizsgálja. A más célú hasznosítási engedély hiánya esetén a más hatóságok által kiadott engedélyk nem mentesítik az igénybevevőt az e törvényben foglalt jogkövetkezmények alól. Az előzőek alapján az állapítható meg, hogy a földhivatal, mint a termőföld mennyiségi védelmének követelményei tekintetében eljáró hatóság a környezetvédelmi engedély vonatkozásában több megállapítást és előírást tett, továbbá az állásfoglalásában hangsúlyozta azt is, hogy a termőföldek időleges vagy végleges más célú hasznosítására vonatkozóan az ingatlanügyi hatóság külön engedélyének beszerzése szükséges. A termőföld védelme érdekében eljáró hatóság tehát a termőföld időleges vagy végleges más célú hasznosítása iránti eljárásban fogja vizsgálni, hogy az adott termőföld milyen minőségű, azaz átlagos vagy átlagosnál jobb. Felperest ugyanis a környezetvédelmi engedély önmagában a bányászati tevékenység végzésére és így a termőföld felhasználására nem jogosítja fel. Ezen szakhatósági állásfoglalás szintén nem alapozta meg az engedélyt megadó határozat visszavonását, ugyanis a szakhatósági állásfoglalás előírásokat és kikötéseket ugyan tartalmaz, azonban a szakhatóság nem mondta ki, hogy a hozzájárulását a környezetvédelmi engedélyhez nem adná meg. Az a II.r. érdekelt részéről csak feltételezés, hogy a kialakuló bányató szükségyszerűen átlagosnál jobb minőségű termőföldet is fog érinteni. A környezetvédelmi engedély adott tevékenység végzésére konkrétan nem jogosít fel, tehát a földvédelmi hatóság külön engedélyezési eljárásban pontosan meg fogja határozni, mely termőföldeken végezhető beruházás. Ha az ezzel kapcsolatos előírásokat felperes esetleg nem teljesíti, az már külön eljárás keretében vizsgálandó kérdés.

- [34] Alperes döntésének indokolásában utalt továbbá a kulturális örökségvédelmi szakkérdés vizsgálatának eredményeként kiadott szakhatósági állásfoglalásra. A szakhatóság ezen állásfoglalásában azt rögzítette, hogy amennyiben a bányatevékenység kiterjesztése a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7. § 20. pontja szerint

103.K.701.506/2020/26.

nagyberuházásnak minősül, úgy az engedélyezési folyamat megkezdéséig előzetes régészeti dokumentációt kell hozzá készíteni. A vizsgált terület ugyanis a közhiteles hatósági nyilvántartás adatai szerint két ismert, nyilvántartott régészeti lelőhelyet érint. A szakhatóság a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV.9.) Kormányrendelet 87-88. §-ában felsorolt szempontok vizsgálata, valamint az előzetes régészeti dokumentáció, mint hatástanulmány adatai alapján tudja majd a tervezett bányatevékenység engedélyezésekor állásfoglalását kiadni, illetve a szükséges örökségvédelmi kikötéseket megfogalmazni. A szakhatóság szerint az előzőek betartása esetén a tervezett tevékenység engedélyezése örökségvédelmi szempontból nem kifogásolható. Felperes azt nem vitatta, hogy az általa végezni kívánt tevékenység nagyberuházásnak minősül, ugyanakkor egyértelműen hozzájáruló szakhatósági állásfoglalásról van szó, mely szerint a tervezett tevékenység engedélyezése örökségvédelmi szempontból nem kifogásolható. A bíróság osztotta felperes álláspontját a tekintetben, hogy amennyiben az előzetes régészeti dokumentációt már a környezetvédelmi engedélyezési eljárást megelőzően el kell készíteni, ez a hiányosság hiánypótlás útján orvosolható, így ez sem alapozza meg az engedély visszavonását, mivel ezen dokumentáció az engedély módosításával is pótolható lenne, illetve lett volna.

[35] Alperes összességében tehát azt állapította meg, hogy a Khvr. 6. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a környezetvédelmi engedélyt megadó határozatában jogszabálysértő módon nem vette figyelembe teljeskörűen az előzőekben említett szakkérdés vizsgálatok eredményét. Alperes védiratában pedig már arra hivatkozott, hogy a vitatott vélemények nem szakhatósági állásfoglalások, mivel azok a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015.(III.30.) Kormányrendelet 28. § (1) bekezdése és 5. számú mellékletének I. fejezete alapján meghatározott szakkérdések vizsgálata során keletkezett vélemények. Mint ilyenek pedig a hatóságot nem kötik, azok vonatkozásában az Ákr. 62. § (4) bekezdése alapján szabadon mérlegelhet a hatóság. Felperes kereseti hivatkozása szerint az Ákr. 55. § (1) bekezdése alapján az eljáró hatóság a szakhatósági állásfoglalás indokait, a szakhatósági eljárás lefolytatásának jogszerűségét nem vizsgálhatja, nem bírálhatja felül. A hatóságnak továbbá nincs lehetősége eltérni a szakhatóság állásfoglalásától, annak megalapozottságát nem vizsgálhatja felül, mindaddig, amíg a szakhatóság hatásköre keretei között adja meg állásfoglalását. Amennyiben pedig a szakhatóság megkeresése jogszabály alapján lehetséges, de nem kötelező, de a hatóság a szakhatóságot megkereste, akkor az állásfoglalását utóbb nem mellőzheti, a szakhatósági állásfoglalás köti a hatóságot, azzal ellentétes döntést nem hozhat.

[36] Az előzőek alapján a bíróság először azt vizsgálta, hogy a szakkérdések vonatkozásában megkeresett hatóságok állásfoglalásai szakhatósági állásfoglalásnak minősülnek-e. A Kvt. 66/A. § (1) bekezdése értelmében a környezethasználattal járó tevékenység engedélyezésére irányuló hatósági eljárásban a környezetvédelmi szempontok érvényesülését szakhatósági közreműködés keretében vagy szakkérdésként kell vizsgálni. A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III.30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) IV. Fejezete rendelkezik a szakkérdések vizsgálatáról és a szakhatóságok kijelöléséről. Ezen IV. fejezet 11. pontja pedig a környezetvédelmi hatóság eljárásaiban vizsgálandó szakkérdések és a közreműködő szakhatóságok kijelöléséről, szakértő igénybeviteléről rendelkezik. Ezen 11. ponton belül található a Korm. rendelet 28. § (1) bekezdése, mely szerint a területi környezetvédelmi hatóság elsőfokon az 5. melléklet I. táblázatában meghatározott szakkérdéseket is vizsgálja, ha az 5. melléklet I. táblázata szerinti előzetes vizsgálati, környezeti hatásvizsgálati, egységes

103.K.701.506/2020/26.

környezethasználati engedélyezési eljárásban, az összevont eljárásban valamint az egységes környezethasználati engedélynek a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 20/A. § (4) és (6) bekezdése szerinti felülvizsgálatára irányuló eljárásban (a továbbiakban: felülvizsgálati eljárásban) az 5. melléklet I. táblázatában megjelölt feltételek fennállnak.

- [37] Perbeli esetben a felperes környezeti hatásvizsgálati eljárásra vonatkozó kérelmet terjesztett elő az elsőfokú környezetvédelmi hatóságnál. A Korm. rendelet 5. melléklet I. táblázatának 4. pontja szerint környezeti hatásvizsgálat esetén, ha a tevékenység következtében az a környezeti elem vagy rendszer hatásviselő lehet, amelynek védelme a hatáskörébe tartozik, azt érinti vagy olyan környezetveszélyeztetés fordulhat elő, amely elleni védelmet jogszabály a feladat- és hatáskörébe utalja, az eljárásban vizsgálandó szakkérdés a kulturális örökség (nyilvántartott műemléki értékek, műemlékek, műemléki területek védelme, nyilvántartott régészeti lelőhelyek, védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek, régészeti védőövezetek) védelmére kiterjedően. A Korm. rendelet 5. melléklet I. táblázatának 5. pontja szerint pedig, ha az eljárás termőföldön vagy azzal szomszédos földrészleten megvalósuló beruházás, illetve tevékenység engedélyezésére irányul, akkor szakkérdésként vizsgálandóak a termőföldre gyakorolt hatások. A Korm. rendelet 5. melléklet I. táblázatának 9. pontja szerint, ha a kérelem a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti országos vagy térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények megvalósítására, valamint azok jelentős módosítására irányul, vizsgálandó szakkérdés a területrendezési tervekkel való összhang.
- [38] A Kormányrendelet előzőekben hivatkozott rendelkezései alapján a bíróság azt állapította meg, hogy mind a termőföld védelme vonatkozásában felmerült szakkérdés, mind a kulturális örökségvédelmi szakkérdés vonatkozásában a környezetvédelmi hatóságnak a szakmai kompetenciával rendelkező szakhatóságokat kötelezően meg kell keresnie. Ezt egyébként a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal a KE-06/KTO/00156-7/2020. ügyiratszámú, azaz a környezetvédelmi engedélyt megadó határozatának 10. oldalán rögzítette is, az Ákr. 55. § (1) bekezdésére, valamint a Korm. rendeletre hivatkozással. A szakhatósági állásfoglalások pedig az Ákr. 55. § (1) bekezdése alapján a hatóságot kötik, azaz azzal ellentétes döntést nem hozhat (Kúria Kfv.II.37.207/2016/6., Kfv.II.37.594/2016/7. számú döntései). E körben alperes nem hivatkozhat az Ákr. 62. § (4) bekezdésében foglaltakra, mely szerint a "szakkérdés-vélemények"-et a hatóság szabad meggyőződése szerint értékelheti, mivel a szakhatósági állásfoglalások vonatkozásában az Ákr. 55. §-a speciális rendelkezéseket tartalmaz. A szakhatóságok megkeresését ugyanis éppen amiatt írja elő kötelezően jogszabály, mivel a szakkérdés megítéléséhez az alapügyben eljáró hatóság megfelelő szakértelemmel nem rendelkezik és éppen ez indokolja azt, hogy a szakhatóság által kiadott állásfoglalástól nem térhet el, e tekintetben nem mérlegelhet. Perbeli esetben pedig az alperes által megkeresett szakhatóságok az engedéllyel érintett tevékenységhez – feltételekkel – hozzájárultak, illetve hivatkoztak arra, hogy a tevékenység tényleges megkezdéséhez további engedélyek, illetve előírások szükségesek. Ezen előírások betartása esetén azonban a tervezett tevékenységgel kapcsolatban nem merült fel olyan körülmény, mely környezeti elemet veszélyeztetne vagy károsítana, azaz az engedély megadásának kizáró oka lenne.

103.K.701.506/2020/26.

- [39] Csak megjegyzi a bíróság, hogy az Ákr. 62. § (4) bekezdése alapján a bizonyítékok szabad mérlegelésének joga alapesetben valóban megilleti a hatóságot, azonban a hatóság jóhiszeműen szerzett jogok esetében nem mérlegelheti felül a korábban is értékelt bizonyítékokat és ez alapján nem vonhatja vissza a korábbi döntését. A perbeli esetben ez azt jelenti, hogy azonos tényállás, illetve azonos bizonyítékok mellett a hatóság a felperes kérelme alapján korábban megadott környezetvédelmi engedély visszavonásáról a bizonyítékok ismételt mérlegelése alapján nem rendelkezhet. A hatóság ezen eljárása ugyanis ellentétes az Ákr. 120. § (2) bekezdésében foglaltakkal.
- [40] A településrendezési eszközöknek való megfelelés vonatkozásában pedig a bíróság csak visszautal a [32] bekezdésben kifejtett álláspontjára, azaz a Khvr. 5. § (2) c) pontjának cb) alpontjára, mely lehetővé teszi, hogy a környezetvédelmi hatóság a határozatában, amennyiben az előzetes vizsgálat során a tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel, ha a tervezett tevékenység a településrendezési eszközökkel nincs összhangban, azonban az összhang legkésőbb a tervezett tevékenységhez szükséges létesítési, építési engedély iránti kérelem előterjesztéséig megteremthető, ezt a lehetőséget rögzíti, és előírja, hogy a kizáró okot a létesítési, építési engedély kiadására jogosult hatóság döntéséig meg kell szüntetni.
- [41] Felperes keresetlevelében hivatkozott továbbá arra, hogy a véglegessé vált engedély visszavonása csak akkor lehetséges, ha nyilvánvalóan jogszabálysértő volt a döntés és nem felelt meg a meghozatalakor irányadó tényállásnak. Alperes határozata szerint az alapeljárásban is rendelkezésre álló bizonyítékok és szakhatósági állásfoglalások alapján rendelkezett az engedélyt megadó határozat visszavonásáról, azonban a határozat indokolásából nem derül ki, hogy mi alapján jutott arra a következtetésre, hogy a korábbi döntés jogszabálysértő volt. A határozat indokolása erre vonatkozóan ugyanis csak annyit tartalmaz, hogy a Khvr. 6. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a KE-06/KTO/00156-7/2020. számú határozat jogszabálysértő módon nem vette figyelembe teljeskörűen az előzőekben részletezett szakkérdés vizsgálatok eredményét. Ezzel szemben az állapítható meg, hogy a KE-06/KTO/00156-7/2020. számú határozat minden szakkérdés vonatkozásában figyelembe vette a szakhatóságok állásfoglalásában foglaltakat és mivel a szakhatóságok hozzájárultak a tevékenység végzéséhez, ezért az engedélyt a hatóság megadta. Alperes pedig a szakhatósági állásfoglalásokból csak részleteket emelt be határozatába, nem a teljes állásfoglalást, így azok tartalma sem állapítható meg ebből egyértelműen, és ez alapján – külön indokolás nélkül – visszavonta a korábbi határozatot. Alperes ezen eljárásával megsértette az Ákr. 81. § (1) bekezdésében foglalt, a döntés indokolására vonatkozó kötelezettségét.
- [42] Mindezekén túl az Ákr. 120. § (2) bekezdése védi a jóhiszeműen szerzett jogokat, melyek egy engedély vonatkozásában különösen relevánsak az engedélyes szempontjából. Felperes sérelmezte továbbá, hogy az alperesi határozat ugyan tartalmazza a Kvtv. 91/D. § (2) bekezdését, azonban ezen rendelkezésben foglalt közérdeket alperes a határozatában nem jelölt meg. Felperes szerint az alperes nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, valamint eljárása sérti az Ákr. 2. § (1) és (2) bekezdésében foglalt szakszerűség és törvény előtti egyenlőség alapvető követelményeit, valamint Magyarország Alaptörvényének B cikkében foglalt, a jogállamisághoz fűződő alapvető eljárási követelményeket.
- [43] Az Ákr. 120. § (2) bekezdésben foglaltak szerint törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a döntést nem lehet módosítani vagy visszavonni, ha az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sértene. Perbeli esetben az engedély megadásával a felperes által a

103.K.701.506/2020/26.

jogszerzés ténye nem kérdés, azonban az alperes határozatának indokolásából nem derül ki, hogy vizsgálta-e a felperes esetében a jóhiszeműen szerzett jogok gyakorlását. A környezetvédelmi engedélyt megadó határozat ugyanis 2020. március 27. napján véglegessé vált, annak visszavonására pedig 2020. augusztus 11-én került sor. Az időközben eltelt mintegy 4 és fél hónap alatt pedig a felperes az általa jóhiszeműen szerzett jogokat jogszerűen gyakorolhatta. A határozat indokolása mindössze egy mondattal utal arra, hogy nem álltak fenn a visszavonó döntés meghozatalának az Ákr. 120. § (1) és (2) bekezdése szerinti kizáró okai. E tekintetben a bíróság alaposnak találta felperes azon kereseti hivatkozását is, hogy alperes az indokolási kötelezettségének nem tett eleget. Az alperesi határozat tartalmazza a Kvt. 91/D. § (2) bekezdését is, azonban ehhez kapcsolódó indokolást a határozat szintén nem tartalmaz. A hivatkozott jogszabályhely alapján ugyanis a határozat hivatalból a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok sérelmével is módosítható vagy visszavonható, ha a közérdek érvényre juttatása érdekében azt környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási, illetve közegészségügyi vagy talajvédelmi szempontok szükségessé teszik. Az alperesi határozat indokolásából azonban nem derül ki, hogy egyrészt mely okból tartalmazza a határozat indokolása ezen jogszabályhelyet annak ellenére, hogy alperes az előzőekben arra utalt, hogy a visszavonó döntés meghozatalának az Ákr. 120. § (2) bekezdése szerinti kizáró oka nem állt fenn. Amennyiben pedig az alperes ezen indokolásával ellentétben mégis úgy gondolta, hogy a felperes esetében a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok miatt a határozat visszavonását az Ákr. 120. § (2) bekezdése nem tenné lehetővé, abban az esetben az indokolásában ki kellett volna térnie arra, hogy a Kvt. 91/D. § (2) bekezdésében leírt, a közérdek érvényre juttatása érdekében milyen környezetvédelmi, természetvédelmi vagy egyéb szempont teszi szükségessé a határozat hivatalból történő visszavonását, a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok sérelme ellenére. Ilyen szempontra egyébként egyik szakhatóság sem utalt a szakhatósági állásfoglalásában. A bíróság nem osztotta az I. r. alperesi érdekelt azon hivatkozását, hogy a jogszabályhely felsorolja azon közérdekeket, amelyre alapítottan a határozat visszavonható, tehát a felperesi érveléssel ellentétben az alperesnek nem kellett egyedi közérdeket vizsgálni és igazolni. A perbeli esetben pedig félmillió tonna/év ásványi nyersanyag kitermelésének engedélyezéséről van szó, tehát környezetvédelmi érdekekre hivatkozva megalapozottan döntött az alperesi hatóság a határozat visszavonásáról. A bíróság álláspontja szerint alperes határozatának tartalmaznia kellene, hogy mely környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási, illetve közegészségügyi vagy talajvédelmi szempontok teszik szükségessé a határozat visszavonását annak ellenére, hogy ilyenre egyik szakhatóság sem utalt. Amennyiben a bíróság elfogadná az I. r. alperesi érdekelt által előadottakat, ez azzal járna, hogy a hatóságnak még bizonyítást sem kellene lefolytatni, megkeresnie sem kellene a szakhatóságokat, hanem amennyiben bárki a közérdekre hivatkozik, abban az esetben minden indokolás nélkül visszavonhatná az engedélyt megadó határozatát. Ez a bíróság álláspontja szerint súlyos visszaélésekre adna lehetőséget és nem felelne meg a jogállamiság követelményének sem. A bíróság megítélése szerint alperes tehát e tekintetben sem tett eleget az Ákr. 81. § (1) bekezdésében leírt, a döntés indokolására vonatkozó jogszabályi kötelezettségének.

- [44] A II.r. alperesi érdekelt nyilatkozata kapcsán megjegyzi a bíróság, hogy az alapeljárásban a közmeghallgatásról az érdekelt értesítésének mellőzése az alapeljárásban hozott határozat elleni jogorvoslat keretében lett volna támadható, azt jelen perben ezért a bíróság érdemben nem veheti figyelembe. Az egyéni lakossági nyilatkozatok figyelembevételét pedig semmilyen jogszabály nem írja elő. Jogszabály a közérdek figyelembevételére utal ugyan, de jelen esetben ne merült fel olyan kiemelt közérdek – és ilyenre alperes sem utalt döntésében – amely önmagában indokolta volna az alaphatározat visszavonását. II.r. érdekelt nemzetközi

103.K.701.506/2020/26.

egyezményekből eredő kötelezettségekre is hivatkozott, azonban konkrétan nem jelölte meg, hogy a jelen per tárgyát képező engedély milyen vállalt kötelezettséget tartalmazó jogszabályi előírást sértett.

- [45] Az előzőeket összegezve a bíróság azt állapította meg, hogy alperes jogsértően rendelkezett a környezetvédelmi engedélyt megadó határozat visszavonásáról és a felperes erre irányuló kérelmének elutasításáról és a Kp. 92. § (1) bekezdésének b) pontja alapján alperes határozatát megsemmisítette.
- [46] Az alperes a 2021. április 9. napján előterjesztett beadványában az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésére, valamint az Alaptörvény 30. cikkének (1) bekezdésére, továbbá az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 1. § (2) bekezdés b) pontjára, valamint 33. § (3) bekezdésére hivatkozással indítványozta, hogy a bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 20. § (4) bekezdése alapján értesítse az alapvető jogok biztosát az érdekeltkénti perbelépés lehetőségéről. A Kp. 20. § (7) bekezdése értelmében a fél perbeállítást vagy a perbelépés lehetőségéről szóló értesítést a védirat közlésétől számított harminc napon belül kérhet. Perbeli esetben a védiratot éppen az a fél, azaz az alperes terjesztette elő 2020. október 27-én, aki kérte, hogy a bíróság az alapvető jogok biztosát az érdekeltkénti perbelépés lehetőségéről értesítse. A védiratot a bíróság az ellenérdekű félnek, azaz a felperesnek az első tárgyalásra szóló idézéssel együtt elektronikus úton kézbesítette, aki azt 2020. november 10-én töltötte le. A Kp. 20. § (7) bekezdése alapján tehát a felek a bíróságtól a perbeállítást vagy a perbelépés lehetőségéről szóló értesítést 2020. december 10. napjáig kérhették volna. Emiatt a bíróság alperes 2021. április 9. napján, azaz a 30 napos határidőn túl előterjesztett kérelmének nem adott helyt és ez alapján az alapvető jogok biztosának értesítését a perbelépés lehetőségéről mellőzte.
- [47] A Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. §-a szerint felszámított felperesi perköltség összegének megfizetésére a bíróság a pervesztes alperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte. A bíróság a felperes által felszámított ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-a alapján mérsékelte. Ennek során figyelemmel volt a bíróság arra, hogy az ügy ugyan bonyolultabb megítélésű, felperes azonban keresetlevelében az alperesi határozattal kapcsolatos álláspontját részletesen kifejtette, további beadványaiban ezt az álláspontot erősítette, az ügyben a bíróság egy tárgyalást tartott, így az elvégzett ügyvédi tevékenységgel a rendelkező részben írt összeget találta arányban állónak.
- [48] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontja szerint feljegyzett, 45/A. § (1) bekezdése szerinti 30.000.-Ft kereseti illeték viselésére az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes alperes az Itv. 4. §-a szerint nem kötelezhető, ezért az az államot terheli. Az illeték viseléséről a bíróság az Itv. 59. § (1) bekezdésére, a Pp. 102. § (1) bekezdésére és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésére figyelemmel rendelkezett.
- [49] Az ítélet ellen a Kp. 99. § (1) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek.

Győr, 2021. július 14.

103.K.701.506/2020/26.

Dr. Járfás András s.k.
a tanács elnöke

Dr. Simon Mária s.k.
bíró

Dr. Pálfay Szilárd s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
kiadó